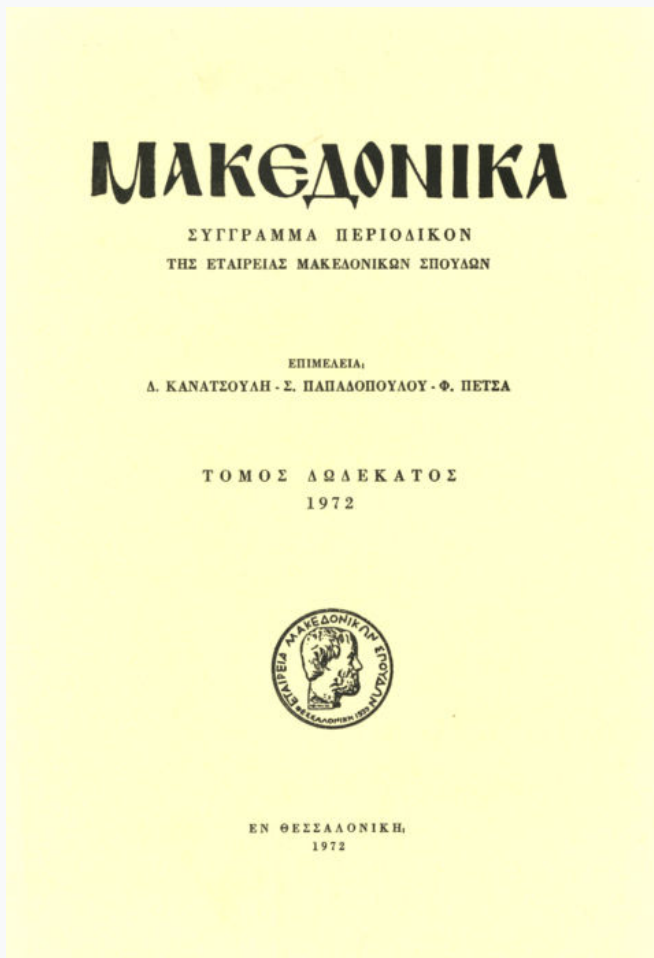


## Μακεδονικά

Τόμ. 12 (1972)

Αφιερύεται εις την μνήμην Γεωργίου Θεμελή, Χαραλάμπους Λέκα



Πληροφορίες για παλαιούς αποφοίτους του Γυμνασίου Τσοτυλίου που εξελίχθηκαν σε λαμπρούς επιστήμονες και διέπρεψαν στην κοινωνία

*Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης*

doi: [10.12681/makedonika.1021](https://doi.org/10.12681/makedonika.1021)

Copyright © 2015, Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης



Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

### Βιβλιογραφική αναφορά:

Βασδραβέλλης Ι. Κ. (1972). Πληροφορίες για παλαιούς αποφοίτους του Γυμνασίου Τσοτυλίου που εξελίχθηκαν σε λαμπρούς επιστήμονες και διέπρεψαν στην κοινωνία. *Μακεδονικά*, 12, 506–508.  
<https://doi.org/10.12681/makedonika.1021>

Οἱ ὀπαδοὶ του κρηπτόμενοι ἐν ἄλλαις οἰκίαις διεσώθησαν. Τινὲς ὁμῶς τούτων διασπορευθέντες συνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ ἄλλοι ἐφρονεῦθησαν ὡς ἀνωτέρω περιεγράφη.

- 5 Ὁ Δημήτριος Νταλίπης ἐκ Γκαμπρέ<sup>1</sup> καταγόμενος ἦτο γενναῖος καὶ ἀρκούντως ἰκανὸς ὄπλαρχηγός, γνωρίζων καλὸς τὰ μέρη καὶ χωρία καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐπαρκῶς χρῆσιμος. Τὸ κτίριον προσὸν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Παύλου Κόρου ἐκ Ζελόβου<sup>2</sup> καταγόμενου ἦτο ὅτι ἦσαν ἐγγχώριοι, ἐπομένως ἐγκρατεῖς τῶν λαλομένων γλωσσῶν, γινώσκειν τοῦ τόπου καὶ τῶν κατοίκων πρὸς πολλοὺς τῶν ὁμοίων συνεδέοντο διὰ φιλίας καὶ συγγενείας καὶ διὰ τὸν λόγον τούτων κατορθοῦν νὰ πλησιάζωσι καὶ νὰ εἰσέρχονται εἰς τὰ χωρία, ἀποβαίνοντες οὕτω χρῆσιμοι ἐκεῖ ὅπου ἰκανώτερος ἀρχηγός ἀλλὰ ξένος δὲν θὰ ἐπετίγχανε νὰ ἐξασχῆ ἐπιτορὴν ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν Κορεστίων, ἐνθα αἱ Βουλγαρικαὶ ἐνέργειαι τοσοῦτον βαθείας ἀνέπτυναν ὡς ἔστις.

Τῆ 5 Δ /βρίον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ζάκα<sup>3</sup> σώμα ἐπεχείρησεν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ σχηματικῶν χωρίου Κλάδεροπ<sup>4</sup> ΒΑ τῆς Καστορίας. Ἀφοῦ διὰ σχεδίων διήλθε τὴν λίμνην, ἀφίχθη εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον καὶ ἤρξατο τῆς ἐπιθέσεως. Οἱ κάτοικοι ἀντέταξαν ἰσχυρὰν ἀμυναν καὶ ἤρξαντο πυροβολοῦντες. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ἐφρονεῦθη εἰς χωρικός, δέκα δ' ἕτεροι συνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ σώματος κατηγοροῦμενοι διὰ διαφόρους καθ' ἡμετέρων δολοφονικὰς πράξεις καὶ δικασθέντες ἐπτά μὲν ἀπελύθησαν, τρεῖς δ' ἔθανατώθησαν.

Ἡ πράξις ἦτο λίαν τολμηρά, διότι τὸ Κλάδεροπ εἶναι ἔδρα ἐπικίνδυνος τῶν Βουλγαρικῶν ἀνιμμορίων καὶ τῆς ἐν γένει κατὰ τὸ τμήμα ἐκεῖνο προπαγάνδας.

ΙΩΑΝ. Κ. ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ  
ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΣΟΥΤΥΛΙΟΥ  
ΠΟΥ ΕΞΕΙΛΙΧΘΗΣΑΝ ΣΕ ΛΑΜΠΡΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ  
ΚΑΙ ΔΙΕΠΡΕΨΑΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ὁ κ. Χρῆστος Τσώτσης, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Βυθὸ τῆς ἐπαρχίας Βοῖου τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, παλαιὸς μαθητὴς τοῦ ἐξαιρέτου Γυμνασίου Τσουτυλίου, ἀπὸ τὸ ὅποιον πέρσαν ἑκατοντάδες Ἑλλήνων τόσοσιν ἀπὸ τὴν ὑπόδουλη ὅσον καὶ τὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα, ἐρευνῆσε καὶ ἐρευνᾷ ἀκόμη ἀρχεῖα, βιβλιοθηκῆς σχολικῆς καὶ μοναστήρια καὶ ἀνευρίσκει ἐγγραφα καὶ ἄλλα γραπτὰ μνημεῖα χρήσιμα γιὰ τὴν τοπικὴ ἱστορία τῆς Μακεδονίας.

Ὁ συμμαθητὴς αὐτοῦ ἐρευνητῆς ἔθεσε στὴ διάθεσὴ μου ἀντίγραφον ἐγγράφου τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1897-1898, τὸ ὅποιον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀείμνηστον ἱατρὸν Γεώργιον Ἰωάννου Βασδραβέλλην ἀπὸ τὸ Βλάτι τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, ὁ ὅποιος, ἀποφοιτήσας ἀριστοῦχος τὸ σχολικὸν ἔτος 1897-98, μετέβη ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν ἰα-

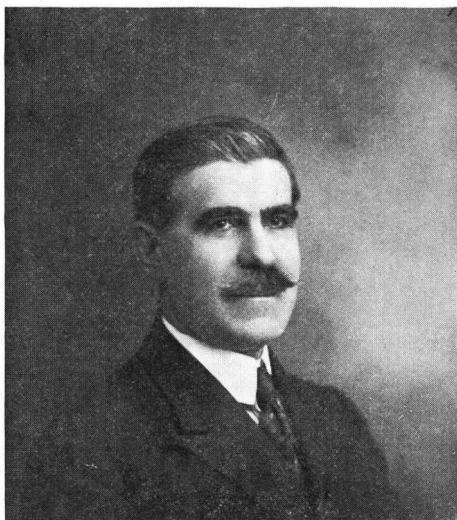
1. Γκαμπρέ, χωρίον τοῦ νομοῦ Καστορίας (Κορεστία), τώρα λέγεται Γαῦρος, κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φλωρίνης-Καστορίας.

2. Ζελόβον, χωρίον κάτωθι τοῦ Πισοδερίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φλωρίνης-Καστορίας. Ὁνομαστὸν διὰ τοὺς ἠρωϊκοὺς ἀγῶνας τῶν κατοίκων του ἐναντίον τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων. Περιοχὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἔδρασαν ὁ Παῦλος Μελάς καὶ πλείστοι ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν. Σημερινὸν Ἄνταρτικόν.

3. Ζάκας, ὁ Ἑλλήν ὄπλαρχηγός Γρ. Φαληρέας, ἀργότερον στρατηγός.

4. Κλαδερόπι, χωρίον τῆς περιοχῆς Πρεσπῶν, μάλλον πρόκειται διὰ τὸ χωρίον Κοντορόπι Καστορίας, ἐνθα ἔδρασαν ὁ Ζάκας καὶ ὅπου τὴν 14.11.1906 ἐφρονεῦθησαν 5 Βουλγαροὶ πράκτορες.

τρικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀποφοιτήσας καὶ πάλιν ὡς ἀριστοῦχος. Μετεξέπαιδευθὴ ἀργότερον ἐπὶ μίαν διετίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βιέννης. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἰατρός Γεώργιος Βασδραβέλλης, θεῖος ἀπὸ ἀδελφῶ τοῦ γράφοντος, ἐγκατεστάθη ἀργότερα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀνεμίχθη ἐνεργῶς σὲ ὅλα τὰ ἐθνικὰ ζητήματα. Μεταξὺ τῶν ἄλλων μετέβη μὲ εἰδικὴ ἀποστολὴν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα γιὰ νὰ μελετήσῃ τὴν πρόοδο τοῦ ἐκεῖ λαμπροῦ Ἑλληνισμοῦ, καθὼς καὶ εἰς τὴν Ὁδησσό, ὅπου ἐφιλοξενήθη ἀπὸ τὸν ἐκεῖ διακεκριμένο καὶ πλουσιώτατο Ἑλληνα Μαρασλή, μεγάλο εὐεργέτη τῶν Ποντιῶν.



*Ὁ ἰατρός Γεώργιος Βασδραβέλλης*

Ἐπανεκάμψε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐξελέγη ἐπανεπιλεγμένως σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων καὶ δὴ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ πατριάρχου Μεταξάκη σὲ μίαν πολὺ κρίσιμη περίοδον τῶν ἀγώνων τῆς Ἑλλάδος (1920-1922). Διετέλεσε διευθυντὴς τῶν Γαλλικῶν Νοσοκομείων Ἡερεμία Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπὶ σειρὰν πολλῶν ἐτῶν γενικὸς γραμματεὺς καὶ πρόεδρος τῆς ἐκεῖ λαμπρῶς λειτουργούσης Μακεδονικῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος. Διωκόμενος ἀπὸ τοὺς Τούρκους γιὰ τὴν μεγάλην του ἀνάμιξιν εἰς ἐθνικὰ θέματα, κατέφυγε εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν, ὅπου ἐξήσκησε τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, ἀνασυνέστησε ἐκ νέου τὴν Μακεδονικὴν Φιλεκαπαιδευτικὴν Ἀδελφότητα μαζί μὲ ἄλλους Μακεδόνας, ἐργάσθηκε μὲ ἀγάπην καὶ στοργὴν γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, φρόντισε πολὺ γιὰ τὸ ἱστορικὸν Γυμνάσιον καὶ Οἰκοτροφεῖον τοῦ Τσοτυλίου καὶ ἀπέθανε τὸ ἔτος 1948 προσβληθεὶς ἀπὸ καρκίνον.

Τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ τέκνου τῆς Μακεδονικῆς γῆς δημοσιεύομε ἐδῶ ἓνα πιστοποιητικὸν τοῦ Γυμνασίου Τσοτυλίου καὶ μίαν ἀναμνηστικὴν φωτογραφίαν ὅταν εὕρισκετο εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 48 ἐτῶν.

Σχολικὸν ἔτος 1897-98

Γεώργιος Βασδραβέλης ἀριστοβάθμιος πτυχιούχος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ πρῶην Λιδασκαλείου, διδάξας εὐδοκίμως τὰ τεχνικὰ μαθήματα ἐν τῇ Σχολῇ Ἱστορίαν, Μαθηματικά, Φυσικὴν ἐν τισὶ τάξεσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, καὶ ἰδιαιτέρως ἀσχοληθεὶς εἰς τὰ Γαλλικά, Μαθηματικά καὶ Λατινικά, καὶ ὑποστὰς τὴν ἀπολυτήριον δοκιμασίαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σχολικοῦ τούτου ἔτους, ἠξιώθη ἀπολυτηρίου μὲ βαθμὸν ἀρίστα.

Δι' οὗ ἐγένετο τότε τὸ πρακτικὸν ὑπογεγραμμένον ὑφ' ὀλου τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου.

Ἐν Τσοτυλίῳ τῇ 13ῃ Ἰουνίου 1898

ὁ Διευθυντὴς Ἄλ. Ἰωαννίδης

ΙΩΑΝ. Κ. ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗΣ

### ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ «ΚΑΛΛΙΚΕΛΑΔΟΣ ΑΗΔΩΝ» ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρὶν λίγα χρόνια ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ τὸν κ. Β. Αἰδάλῃ ὅτι στὸ τυπογραφεῖο Σπ. Βασιλειάδη-Νικ. Βαγλαμαλῆ, ἰδρυμένο στὴ Θεσσαλονίκη τὸ 1870, «ἐξετυπούτο τὸ περιοδικὸ *Καλλικέλαδος Ἀηδῶν*»<sup>1</sup>. Ὁ κ. Αἰδάλῃς βασίστηκε προφανῶς στὴν Ἀγγ. Τσιώμου-Μεταλλινοῦ, ἡ ὁποία ὁμῶς τὸ μόνο ποῦ ἀναφέρει εἶναι ὅτι στὸ τυπογραφεῖο τοῦ Στεφάνου Θάνου τυπωνόταν τὸ παραπάνω ἔντυπο, χωρὶς νὰ διευκρινίξῃ ἂν ἦταν περιοδικὸ ἢ βιβλίον<sup>2</sup>. Ἐλεγχος γιὰ ἐπιβεβαίωση τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τοῦ κ. Αἰδάλῃ ἐγίνε κατὰ τὰ τελευταῖα τρία χρόνια σὲ διάφορες βιβλιοθήκες τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθήνας, χωρὶς ὁμῶς ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, μὰ καὶ δὲν βρέθηκε πουθενὰ περιοδικὸ μὲ τὸν ἑλκυστικὸ καὶ στίς μέρες μας ἀσυνήθιστο τίτλο.

Τῆ λύση τοῦ προβλήματος πρωτοσυνάντησα πρόσφατα κατὰ τὴν καταγραφή τῆς πολυτίμησ ἐντύπου τοῦ 19ου αἰῶνα βιβλιοθήκης τοῦ δικηγόρου Θεσσαλονίκης κ. Ἄδαμ. Ἀμμανίτη. Ὁ φίλος συνάδελφος ἔχει στὴν κατοχὴ του ἓνα βιβλίον ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, μὲ τὸν τίτλο *Καλλικέλαδος Ἀηδῶν*. Ἀπὸ τὸν ἐκτεταμένον κατάλογο τῶν συνδρομητῶν ἦταν εὐκόλῳ νὰ συμπεράνῃ κανεὶς ὅτι τὸ βιβλίον εἶχε τυπωθῆ στὴ Θεσσαλονίκη, μὰ καὶ οἱ ἀναγραφόμενοι συνδρομητῆς ἦταν σχεδὸν ὅλοι τοὺς κάτωτοιοι κεντρικομακεδονικῶν περιοχῶν. Δὲν ὑπῆρχε ὁμῶς πουθενὰ στὸ ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης Ἀμμανίτη μνεία τοῦ τόπου ἐκδόσεως καὶ τοῦ τυπογραφείου, γιὰ τὰ πρῶτα φύλλα, ὅπου θὰ βρίσκονταν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ, ἦταν κομμένα. Ἀπευθύνθηκα στὸν κ. Μαν. Χατζηγιακουμῆ, ποῦ ἔχει ἐτοιμάσει βιβλιογραφικὴ ἀνάλυση τῶν ἔργων τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς<sup>3</sup>. Ὁ κ. Χατζηγιακουμῆς εἶχε τὴν καλωσύνη, γιὰ τὴν ὁποία ἰδιαιτέρως τὸν εὐχαριστῶ, νὰ μοῦ στείλῃ πλήρεις φωτοτυπιῆς τῶν πρῶτων σελίδων ἀπὸ ἓνα ἀντίτυπο ποῦ βρίσκεται στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη, δωρεὰ τῆς οἰκογενείας Σπ. Μοτσενίγου (Ε.Β.Ε.-Μοτσενίγειον 508).

Ἡ *Καλλικέλαδος Ἀηδῶν* δὲν εἶναι περιοδικὸ, ἀλλὰ μουσικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀνθολογία, ποῦ περιέχει τὰ συνηθισμένα μέλη τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ, τοῦ Ὁρθρου, καὶ τῆς Λειτουργίας. Προστίθενται στὸ τέλος Καλοφωνικοὶ Εἱρμῶι καὶ πολυχρονισμοὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ Ἰωακείμ Γ' καὶ τοῦ διαδόχου του στὸ Μητροπολιτικὸ Θρόνον

1. Β. Αἰδάλῃ, Αἰ παρεκτροπαὶ τοῦ τύπου, Θεσσαλονίκη 1966, σ. 27.

2. Ἀγγελικῆς Τσιώμου-Μεταλλινοῦ, Ἡ παλαιὰ Θεσσαλονίκη, τ. Β', Θεσσαλονίκη 1940, σ. 38.

3. Βλ. Μαν. Χατζηγιακουμῆ, Σπουδὴ καὶ ἔρευνα τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, «Παρνασσός», τ. 13 (1971), σ. 567-573.